

ENERGETSKA EFIKASNOST

TEŠANJ, 12.07.2019.godine

Šta podrazumijeva energetska efikasnost

Energetska efikasnost je odnos između potrošene energije i ostvarenog efekta u uslugama, robi ili energiji. Također, pod ovim pojmom podrazumijeva se efikasna upotreba energije u svim sektorima krajnje potrošnje, a čije je povećanje djelatnost od općeg interesa.

Svrha - da se ostvare ciljevi održivog energetskog razvoja:

- smanjenje negativnih uticaja na okoliš,
- povećanje sigurnosti snabdijevanja energijom,
- zadovoljavanje potreba za energijom krajnjih potrošača i
- ispunjenje međunarodnih obaveza koje je preuzela Bosna i Hercegovina u pogledu smanjenja emisija gasova staklene bašte primjenom mjera energetske efikasnosti u krajnjoj potrošnji.

- Energetska efikasnost često pogrešno shvaćena kao smanjeni utrošak energije i ograničavanje sopstvenih potreba, međutim ona zapravo podrazumijeva racionalniju i efikasniju upotrebu energije, bez bilo kakvog odricanja.

Dan energetske efikasnosti je 5.mart

Najvažniji međunarodni dokumenti koji definišu energetske efikasnosti kao značajan izvor energije su:

- Energy Charter Treaty (Energetska povelja)
- PEEREA (Protocol on energy efficiency and related environmental aspects)
- Kyoto Protocol

Strateški dokumenti EU

- Akcioni plan energetske efikasnosti 2006
- Plan energetske efikasnosti 2011
- Strategija Europa 2020
- Okvir za klimatsku i energetske politiku u razdoblju 2020. – 2030.
- Energijska mapa puta 2050

Najvažnije direktive:

- Direktiva 2012/27/EU o energetske efikasnosti,
- Direktiva 2010/31/EU o energetskim karakteristikama zgrada,
- Direktiva 2010/30/EU o označavanju proizvoda koji troše energiju i standardne informacije o proizvodu.

Energetska efikasnost u FBiH

> Dokumenti

Uredba o provođenju energijskih audita i izdavanju energijskog certifikata (Službene novine Federacije BiH broj 87/18)

1. Prilog 1: Izgled i sadržaj energijskog certifikata stambenih zgrada
2. Prilog 2: Izgled i sadržaj energijskog certifikata nestambenih zgrada
3. Prilog 3: Izgled i sadržaj energijskog certifikata za ostale zgrade
4. Prilog 4: Pregled mogućih mjera za povećanje energetske efikasnosti zgrada
5. Prilog 5: Izvještaj o provedenom energijskom auditu
6. Prilog 6: Popis bosanko-hercegovačkih normi
7. Prilog 7: Metodologija za izračunavanje i iskazivanje energijskih karakteristika zgrada sa algoritmom za proračun istih

Uredba o uslovima za davanje i oduzimanje ovlaštenja za obavljanje energijskih audita i energijsko certificiranje zgrada (Službene novine Federacije BiH broj 87/18)

1. Prilog 1A: Obrazac zahtjeva za davanje ovlaštenja za obavljanje energijskog audita i /ili energijskog certificiranja zgrada za fizička lica
2. Prilog 1B: Obrazac zahtjeva za davanje ovlaštenja za obavljanje energijskog audita i /ili energijskog certificiranja zgrada za pravna lica
3. Prilog 1C: Tablica za opis područja rada i iskustva u struci koja se prilaže uz zahtjev za davanje ovlaštenja za obavljanje en.audita i /ili izdavanje en. certifikata
4. Prilog 1D: Obrazac izjave o zaposlenim licima na neodređeno vrijeme i imenovanju osobe koja će potpisivati izvještaje o en. auditima zgrada i/ili en. cert. zgrada
5. Prilog 4A.1: Program osposobljavanja za lica koja provode energetske audit zgrade i/ili en. certificiranje zgrada s jednostavnim tehn. sistemom (Modul1)
6. Prilog 4B.1: Program osposobljavanja za lica koja provode energetske audit zgrade i/ili energijsko certificiranje zgrada s složenim tehničkim sistemom (Modul2)
7. Prilog 4C.1: Program usavršavanja za lica koja provode energetske audit zgrade i/ili energijsko certificiranje zgrada (Modul3)
8. Prilog 5: Obrazac zahtjeva za davanje ovlaštenja za obavljanje Programa obuke
9. Prilog 6: Obrazac izjave o zaposlenim licima kod nosioca programa obuke
10. Prilog 7: Sadržaj registra lica koja imaju ovlaštenje za obavljanje programa obuke

Zakon o energetske efikasnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH broj 22/17)

energetska efikasnost u FBiH

► Zakon o energetskej efikasnosti u pripremi od 2013.godine, usvojen 24.03.2017.godine ("Sl.Novine FBiH" broj: 22/17)

1. energetska učinkovitost u krajnjoj potrošnji čije je povećanje djelatnost od općeg interesa,
2. donošenje i provođenje planova za unaprjeđenje energetske učinkovitosti,
3. mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti uključujući energetske usluge i energetske audite,
4. obveze javnog sektora,
5. obveze velikih potrošača,
6. prava i obveze krajnjih potrošača, uključujući javni, stambeni i komercijalni sektor u pogledu primjene mjera energetske učinkovitosti, način financiranja poboljšanja energetske učinkovitosti i druga pitanja od značaja za energetske učinkovitost u Federaciji Bosne i Hercegovine

energetska efikasnost u FBiH

POLEŽNOSTI KANTONA:

n 9:

a kantona, ili od nje zaduženi organ uprave, u provođenju ovog zakona je zadužena da:

- donosi Plan energijske efikasnosti na svom području,

- upravlja potrošnjom energije u zgradama koje organi vlade, javne

- službe i preduzeća čiji je osnivač kanton, koriste za obavljanje djelatnosti, utvrđuje podsticajnemjere za poboljšanje energijske efikasnosti,

- vodi informacioni sistem energijske efikasnosti na nivou kantona, u skladu sa propisom iz člana 48. ovog zakona i pruža stručnu pomoć jedinicama lokalne samouprave na izradi programa poboljšanja energijske efikasnosti radi njihovog usklađivanja sa EEAPF-om.

energetska efikasnost u FBiH

REGIONALNI PLANOVII ENERGIJSKE EFIKASNOSTI:

član 14.

Svaki kanton je obavezan da u roku od 6 mjeseci od dana donošenja EEAPF, donese Plan enerigijske efikasnosti na području kantona.

Plan iz stava (1) ovog člana mora biti usaglašen sa EEAPF-om.

Trogodišnji plan iz stava (1) ovog člana, pripremljen u saradnji sa organima lokalne samouprave, ekonomskim udruženjima i udruženjima za zaštitu okoliša te drugim zainteresovanim licima, donosi vlada kantona.

Sastavni dio plana iz stava (1) ovog člana su planovi za unapređenje enerigijske efikasnosti javnih institucija ustanovljenih na nivou kantona.

(5) Plan iz stava (1) ovog člana, prije njegovog usvajanja, vlada kantona dostavlja Ministarstvu s ciljem procjene njegove usaglašenosti sa EEAPF-om.

Energetska efikasnost u FBiH

DLEŽNOSTI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE:

n 10:

u provođenju ovog zakona je zadužena da:

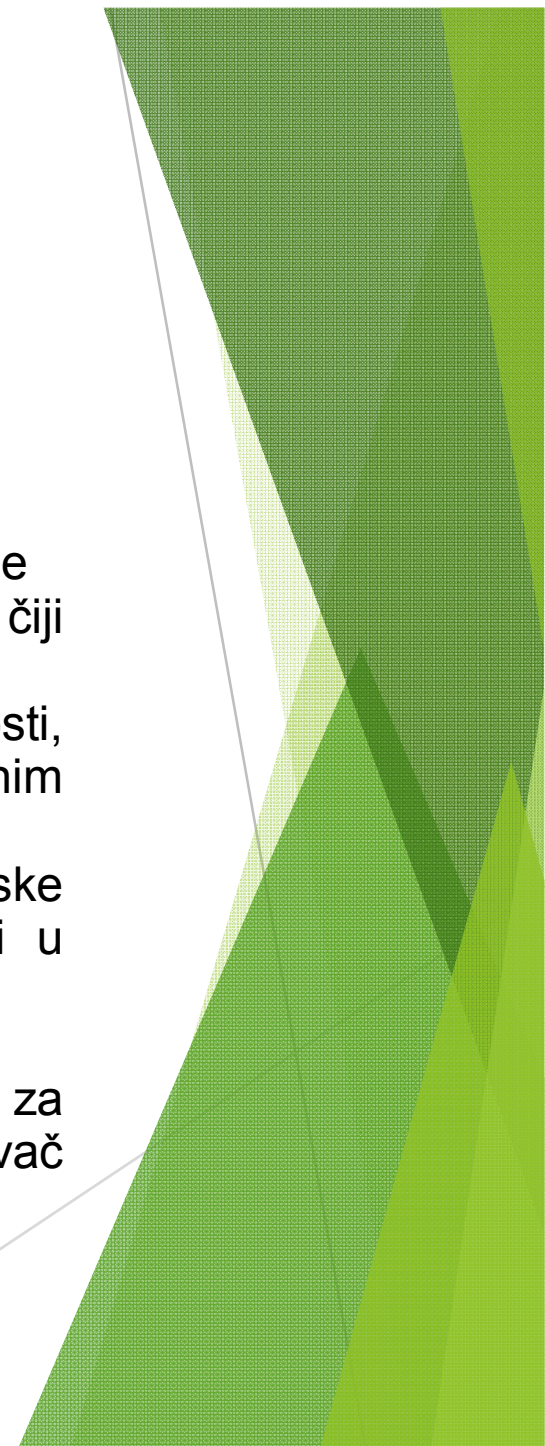
donosi općinski Program poboljšanja energijske učinkovitosti,
upravlja potrošnjom energije u zgradama i drugim objektima koje za obavljanje
djelatnosti koriste tijela lokalne samouprave, javne službe i javna preduzeća čiji
je osnivač lokalna uprava,

Informira građane o mogućnostima poboljšanja energijske učinkovitosti,
značaju i učincima primjene mjera energijske učinkovitosti u stambenim
objektima u vlasništvu građana,

Informira poslovne subjekte o mogućnostima poboljšanja energijske
učinkovitosti, značaju i učincima primjene mjera energijske učinkovitosti u
poslovnim objektima

Utvrdjuje poticajne mjere za poboljšanje energijske učinkovitosti i

Vodi informacijski sustav potrošnje energije u zgradama koje JLS koriste za
obavljanje djelatnosti, javnih službi i u zgradama javnih preduzeća čiji je osnivač
JLS.

energetska efikasnost u FBiH

PROGRAMI POBOLJŠANJA ENERGIJSKE UČINKOVITOSTI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE:

čl. 15.

Svaka JLS je obavezna da u roku od 6 mjeseci od dana donošenja kantonalnog Plana energetske efikasnosti donese svoj Program poboljšanja energetske učinkovitosti

Program poboljšanja donosi se za period od tri godine i obuhvata:

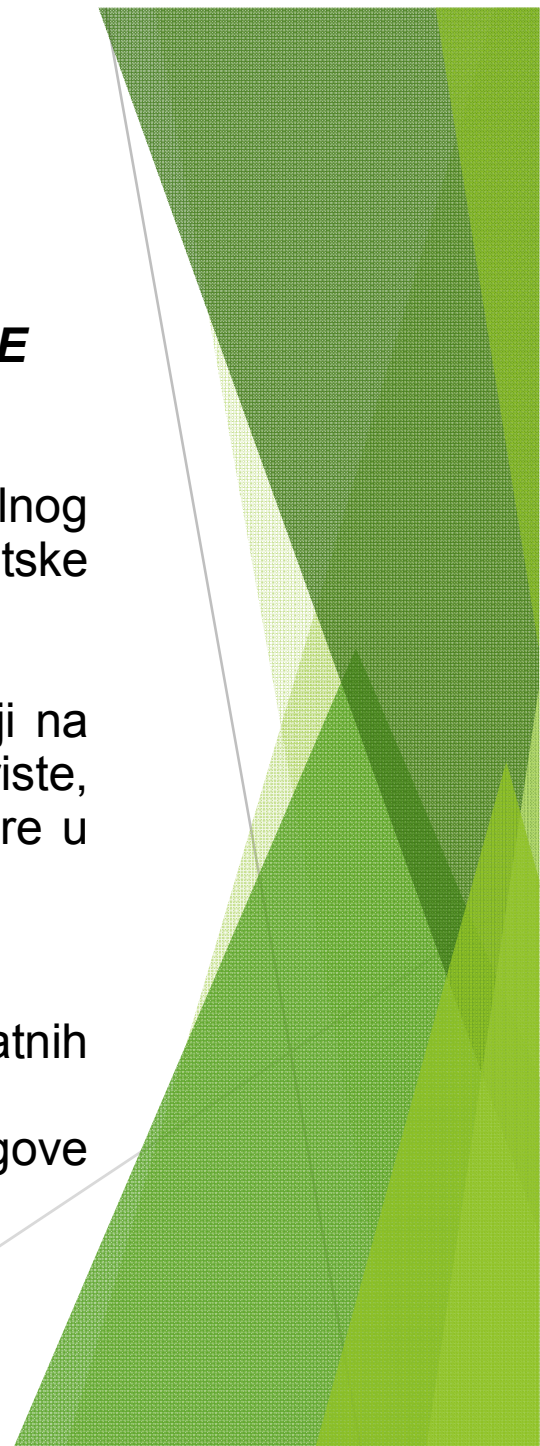
prijedlog mjera za ostvarenje indikativnih ciljeva za uštedu energije u potrošnji na teritoriju lokalne samouprave (planovi adaptiranja i obnove zgrada koje koriste, planovi poboljšanja energetske učinkovitosti komunalnih usluga, specifične mjere u zgradama zaštićenim kao kulturno naslijeđe i dr.)

vremenski okvir za provođenje mjera

procjenu finansijskih i drugih sredstava potrebnih za provođenje Programa

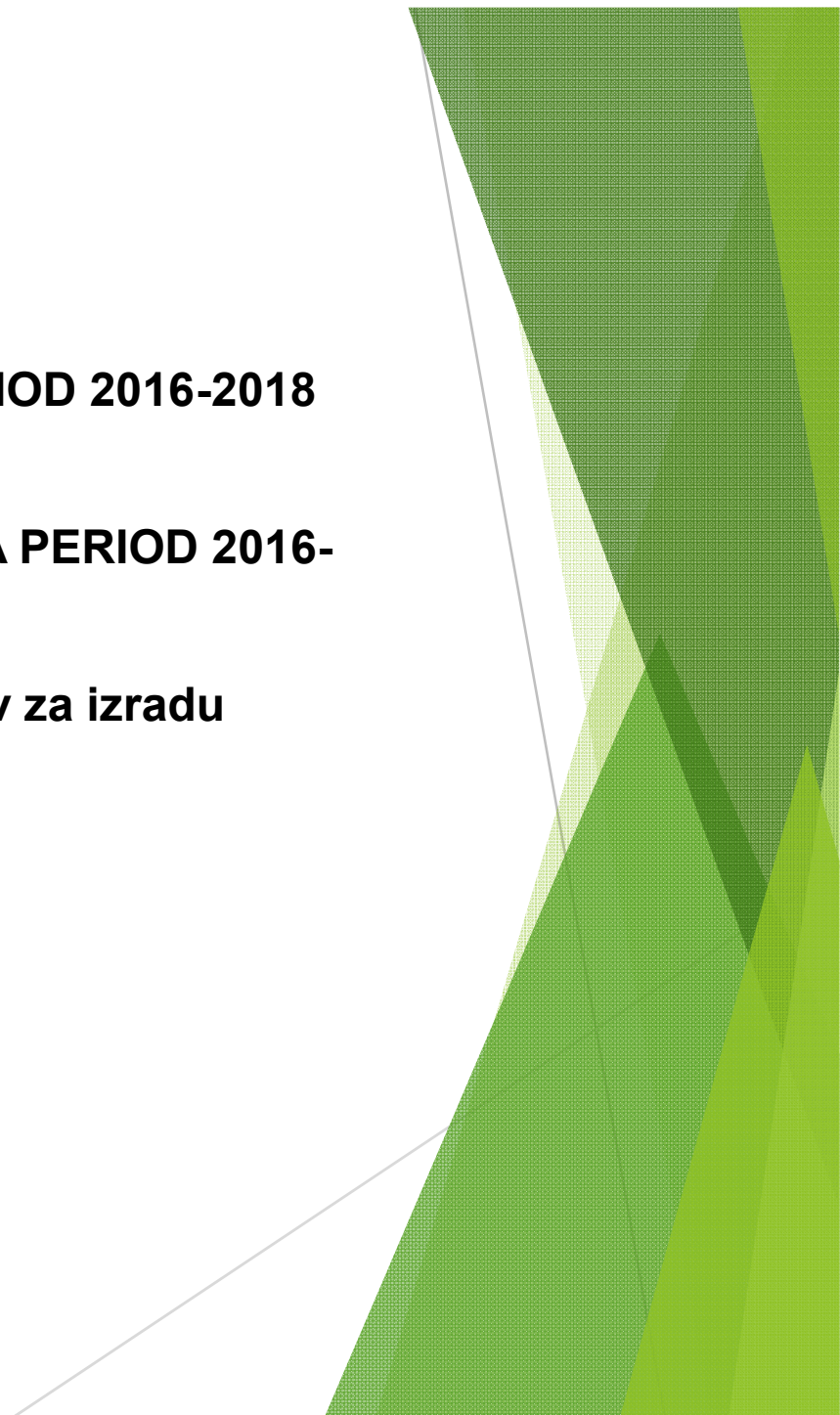
Finansiranje provođenja Programa vrši se iz budžeta JLS, Fonda, javno-privatnih partnerstva i dr.

JLS Program prije usvajanja dostavlja vladi kantona s ciljem procjene njegove usaglašenosti sa Kantonalnim Planom

energetska efikasnost u FBiH

- **AKCIONI PLAN ENERGIJSKE EFIKASNOSTI FBIH ZA PERIOD 2016-2018**
donesen u julu 2017.godine
- **PLAN ENERGIJSKE UČINKOVITOSTI ZE-DO KANTONA ZA PERIOD 2016-2018 (KEEAP)** donesen u septembru 2018.godine
- Početkom 2019.god Općina Tešanj aplicirala na javni poziv za izradu Programa poboljšanja energijske učinkovitosti (SECAP)

Energetska efikasnost u FBiH

MJERE ENERGIJSKE UČINKOVITOSTI

OBAVEZE JAVNOG SEKTORA

tijela javne uprave, organizacije, javne ustanove, agencije, JLS i javna preduzeća
 dužni su vršiti upravljanje energijom u prostorijama u kojima posluju
 Upravljanje energijom obuhvata:

obuku i edukaciju uposlenih
ustopostavu i provođenje kriterija energijske učinkovitosti u postupcima nabave
dobara i usluga

U svrhu ispunjenja svojih obaveza subjekti u javnom sektoru će:

- Periodično analizirati potrošnju energije
- Provoditi energijski audit i pribaviti energijski certifikat
- Usvojiti Program poboljšanja energijske učinkovitosti
- Implementirati mjere iz Programa
- Provoditi, održavati i razvijati sustav informacija o energijskoj učinkovitosti
- Dostavljati Agenciji i Ministarstvu podatke o ukupnoj potrošenoj energiji

energetska efikasnost u FBiH

VILNIK O INFORMACIONOM SISTEMU ENERGIJSKE EFIKASNOSTI ERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ("Sl.Novine FBiH" broj: 2/19)

- struktura, forma, sadržaj i funkcionalne karakteristike sveobuhvatnog Informacionog sistema energetske efikasnosti te način unosa, dostavljanja potrebnih podataka i izvještavanja.
- Integralna obrada i analiza podataka informacionog sistema energetske efikasnosti (IOPISEE Aplikacija)

E se sastoji najmanje od sljedećih međusobno nezavisnih komponenti:

Komponenta 1 - Zakonski i strateški okvir i akcioni planovi i programi

Komponenta 2 - Uštede energije

Komponenta 3 - Potrošnja energije

Komponenta 4 - Energetski certifikati zgrada

Komponenta 5 - Tehnički sistemi grijanja i klimatizacije

IOPISEE Aplikacija - Integralna obrada i analiza podataka informacionog sistema energetske efikasnosti.

energetska efikasnost u FBiH

SAVEZA PRIKUPLJANJA, UNOSA, OBRADE I DOSTAVLJANJA PODATAKA

SILOCI PODATAKA za komponente od 1-3:

- organi i tijela Federacije BiH, kantoni, JLS, javne uprave, organizacije, regulatorna tijela, javne ustanove, agencije, javna preduzeća,
- veliki potrošači energije,
- operatori distributivnog sistema, distributeri energije i snabdjevači energijom
- lice nosioca podataka, u smislu Pravilnika ISEE, je odgovorno lice tog pravnog lica (premijer, ministar-gradonačelnik/načelnik JLS, direktor, predsjednik, i sl.)
- Odgovorno lice dužno je da u roku od 30 dana od stupanja na snagu Pravilnika imenuje lice iz reda uposlenika ili na drugi način angažovano lice kao:
 - ENERGIJSKOG SARADNIKA
 - ENERGIJSKOG MENADŽERA
 - ENERGIJSKOG MENADŽERA KOORDINATORA

Energetska efikasnost u FBiH

SAVEZE:

ENERGIJSKI SARADNIK

- unos podataka i praćenje potrošnje energije i vode na nivou svakog krajnjeg potrošača, tj. objekta, kompleksa objekata, javne rasvjete i ostalih usluga;
- prikupljanje podataka o stanju objekta sa aspekta energijske efikasnosti putem saradnje sa osobljem iz održavanja, korisnicima objekta i sl.,
- izrada prijedloga za poboljšanje energijske efikasnosti te o svemu izvještava nadležnog energijskog menadžera

ENERGIJSKI MENADZER

- koordiniranje i kontrola rada Energijskih saradnika;
- obezbjeđenje uslova za efikasan rad energijskih saradnika;
- analiza prikupljenih podataka o stanju objekata,
- potrošnji energije i vode;
- analiza prikupljenih podataka o utrošenoj energiji u svrhu pružanja usluge (odnosi se samo za javna preduzeća koja obavljaju javne i komunalne djelatnosti)
- obezbjeđenje uslova za provođenje energijskih audita, certificiranja, mjera za poboljšanje energijske efikasnosti;
- predlaganje nadležnom energijskom menadžeru plana poboljšanja

energetska efikasnost u FBiH

SAVEZE:

ENERGETSKOG MENADŽERA KOORDINATORA

- Uspostavljanje organizacione šeme upravljanja energijom u okviru svoje nadležnosti,
- Koordiniranje i kontrola rada energijskih menadžera/saradnika u okviru svoje nadležnosti;
- Analiza prikupljenih podataka
- izrada, pohranjivanje i dostavljanje svih izvještaja za nosioce podataka
- nadgledanje, analiza i izvještavanje o planiranim i ostvarenim godišnjim uštedama energije po realizovanim mjerama energijske efikasnosti,
- u saradnji sa energijskim menadžerima analizira ostvarene finansijske uštede po realizovanim mjerama,
- unos podataka, o realizovanim mjerama energijske efikasnosti iz okvira svoje nadležnosti,
- verifikacija podataka o implementiranim mjerama energijske efikasnosti,
- izrada prijedloga plana/programa energijske efikasnosti na svom području.

Organizacione šeme upravljanja energijom JLS-OPĆINA TEŠANJ

OPĆINA TEŠANJ
Selvedina Sejmenović-EMK

- ▲ Energijski menadžer koordinatEMK
- ▲ Energijski menadžer EM
- Energijski saradnik ES
- Okvir plana/programa E
- Okvir upravljanja energijom

Javna rasvjeta
Meho Alić- EM
Meho Alić- ES

Administrativni objekti
Nermina Bešliagić-EM
Selma Ramić- EM

Zgrada Općine
Selma Ramić-ES

Zgrada CZ-Vatrogasno
Hasan Čeman-ES

MZ Jelah-Ured
Selma Ramić-ES

MZ Tešanjka-Ured
Selma Ramić-ES

Javne ustanove
Safet Jašić- EM

JU Apoteka Tešanj
Omer Kerić-EM
Nadža Špralja-ES

JU Sportsko-rekreacioni centar
Safet Jašić-ES

JU Biblioteka
Almina Alagić-ES

JU CKO Tešanj
Salih Ahmić-ES

JU Centar za socijalni rad
Elvedina Jabandžić-ES

JU Muzej
Mensura Mujkanović-ES

Javne zdravstvene ustanove
Amir Dujsić-EM

JU Dom zdravlja Tešanj
Irma Hadžimehić-ES

Ambulanta Jelah
Irma Hadžimehić-ES

Ambulanta Tešanjka
Irma Hadžimehić-ES

Ambulanta Karadaglije
Irma Hadžimehić-ES

Ambulanta Šije
Irma Hadžimehić-ES

Ambulanta Piljužići
Irma Hadžimehić-ES

JP Toplana
Armin Kuprić-EM

Proizvodnja i distribucija
Armin Kuprić-EM
Mevludin Salkić-ES

JP RAD Tešanj
Himzo Bošnjak-EM

Vodosnabdjevanje i
kanalizacioni
sistemi
Kenan Ramić-ES

Informatički sistemi i
Katastar komunalnih uređaja
Edin Jašarević-ES

HVALA NA PAŽNJI

